

KLIMA- OG
ENERGIMINISTERIET

Klimapolitisk redegørelse 2011

Klima- og energiministerens redegørelse til
Folketinget om klimapolitikken

27. april 2011

Danmark på kurs mod uafhængighed af fossile brændsler i 2050

På den nationale scene har dansk klima- og energipolitik i 2010 i høj grad stået i fossil uafhængighedens tegn. I februar 2011 offentliggjorde regeringen *Energistrategi 2050*, der redegør for, hvordan der sættes kurs mod et fossiluafhængigt samfund i 2050. Strategien er regeringens opfølgning på Klimakommissionens anbefalinger fra september 2010.

Boks 1: Energistrategi 2050 overordnede formål

Energistrategi 2050 indeholder en række initiativer, der på helt kort, mellemlang og lang sigt bidrager til regeringens klima- og energimålsætninger og sætter kursen mod det fossilt uafhængige samfund. Udspillet kan samtidig ses i forlængelse af de tre grundprincipper regeringen har formuleret for dansk klimapolitik:

1. At Danmark lever op til vores internationale forpligtigelser til reduktion af drivhusgasser på både kort (perioden 2008-2012) og længere sigt (2013-2020), og at det sker med robusthed.
2. At Danmark på længere sigt skal blive uafhængigt af fossile brændsler.
3. At vores klimaindsats skal være omkostningseffektiv og gennemføres inden for rammerne af en holdbar økonomisk politik. Omstillingen af det danske samfund skal ske med så få samfundsøkonomiske omkostninger som muligt og under hensyn til konkurrenceevne og beskæftigelse.

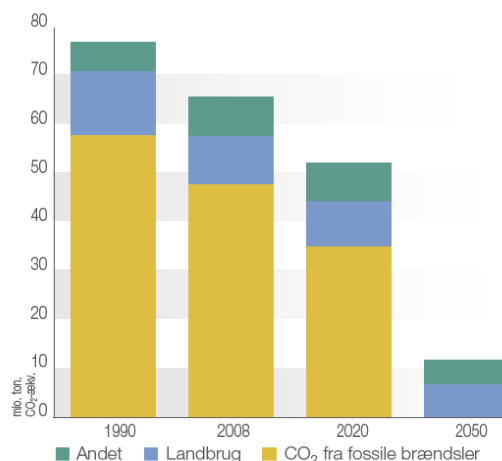
Danske klimamålsætninger i 2050

Mål i 2050

Regeringen har sat sig det mål, at Danmark skal være uafhængig af fossile brændsler i 2050. Samtidig skal Danmark yde sit til at opfylde EU's mål om at reducere drivhusgasudledninger med 80-95 pct. i 2050 i forhold til 1990 med henblik på at bidrage til at bremse den globale opvarmning til max. 2 grader som aftalt på FN's klimamøder i København og Cancun.

En omstilling til fossil uafhængighed i 2050 indebærer, at Danmarks udledninger af drivhusgasser vil være reduceret med ca. 75 pct., som resultat af udfasningen af fossile brændsler i energisektoren og transportsektoren, jf. figur 1. Det kræver en fortsat indsats inden for både energi- og transportsektoren for at realisere det langsigtede mål både i form af teknologiudvikling og nye virkemidler nationalt og på EU-niveau.

Figur 1. Danmarks drivhusgasudledning i 1990, 2008, 2020 og 2050 (korrigerede udledninger, ekskl. kulstoflagring)

Kilde: Energistyrelsen/Klimakommissionen (2050-scenario)

Med langsigtede reduktioner i den størrelsesorden vil Danmark kunne yde sit bidrag til at opfylde EU's mål (fra DER, oktober 2009) om at reducere EU's klimagasser med 80-95% i 2050, som led i i-landenes samlede indsats for at reducere udledningerne og begrænse klimaforandringerne svarende til FN's Klimapanel's (IPCC) 2-graders scenarium. Der bliver herudover behov for en fortsat indsats for at gennemføre reduktioner i landbruget, affaldssektoren, samt i de industrielle processer, der med udledninger af lattergas, metan og F-gasser, også bidrager til de danske drivhusgasudledninger.

Danmarks klimamålsætninger fra 2013 til 2020

Mål i 2013-2020

Danmark har med vedtagelsen af EU's Klima- og Energipakke (december 2008) forpligtet sig i EU til at reducere drivhusgasemissionerne i de ikke-kvotebelagte sektorer med 20% (i fht. 2005) i 2020. De ikke-kvotelagte sektorer består af sektorerne transport, landbrug, husholdninger, erhverv, og affald. Der er årligt bindende målsætninger i perioden 2013-2020, således at de enkelte delmål skærpes årligt med en fast rate fra startniveauet i 2013 frem mod den endelige målsætning i 2020. På den måde dannes en reduktionssti bestående af de årlige delmål. Dette er således en del af den byrdefordeling, der aftalt mellem EU's lande for hvordan man tilsammen sikrer, at EU reducerer 20% i 2020 (i fht. 1990). Det er muligt at spare en eventuel overopfyldelse fra de første år op til senere år.

Ifølge Energistyrelsens basisfremskrivning for 2011, er forventningerne til de samlede, akkumulerede udledninger over perioden 2013-2020 nedjusteret siden sidste års vurdering. En stor del af dette fald kan henføres til effekten af den økonomiske krise – et forhold, der påvirker udledningen i stort set alle sektorer. Desuden er der bl.a. reviderede data- og beregningsmetoder i DMU's opgørelser af andre emissioner fra landbruget end CO₂. Det skal understreges, at fremskrivningen er behæftet med en betydelig usikkerhed, hvilket især gælder i en periode med store udsving i den årlige vækst som følge af den økonomiske krise.

Den samlede manko baseret udelukkende på basisfremskrivningen er på denne baggrund beregnet til 9½ mio. ton for perioden 2013-2020, inkl. overopfyldelse.

Initiativerne i Regeringens *Energistrategi 2050* vil bidrage til at reducere denne manko med ca. 4-5 mio. ton CO₂-ækvivalent i perioden 2013-2020, og i året 2020 sænke udledningerne med 1,5 mio. ton CO₂-ækvivalent. Den største effekt opnås fra øget indsats for energieffektivisering. Derudover vil omlægning af individuel opvarmning fra olie og gas, iblanding af biobrændstoffer, samt forbedrede rammer for anvendelse af biogas og frit brændselsvalg bidrage.

Tabel 1 angiver mankoen for reduktionsforpligtelsen i to scenarier: 1) Energistyrelsens basisfremskrivning af drivhusgasudledninger for 2011, og 2) basisfremskrivning 2011, inkl. effekt af *Energistrategi 2050*.

Table 1: Opgørelse af non-ETS manko i 2013-20, afrundede tal

Mio. t CO ₂ ækvivalent	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	I alt ekskl. overopfyldelse	I alt inkl. overopfyldelse
Manko – Energistyrelsens basisfremskrivning 2011	-1½	-1	0	1	1½	2½	3	4	12	9½
Manko – Inkl. effekterne fra Energistrategi 2050	-1½	-1	-½	½	1	1½	2½	2½	7½-8½	4½-5½

Samlet set vil den forventede udestående manko med en gennemførelse af initiativerne i *Energistrategi 2050* kunne reduceres til i størrelsesordenen 4½-5½ mio. ton inkl. overopfyldelse over den samlede periode 2013-20.

Frem til omkring 2016 vil der være en overopfyldelse af de årlige reduktionsmål. Overopfyldelse vil indgå i den videre planlægning med henblik på at kunne anvendes dels som en fleksibel sikkerhedsbuffer, dels at kunne bidrage til at indfri reduktionsforpligtelsen i de efterfølgende år.

Initiativerne i *Energistrategi 2050* vil kombineret med tidligere initiativer fra bl.a. Energiaftalen 2008-12, regeringens bygningsstrategi, Aftale om en Grøn Transportpolitik og Grøn Vækst aftalerne således kunne bidrage med en væsentlig drivhusgasreduktion. Inkluderes desuden tiltag, der indgår i politiske aftaler Grøn Vækst og Aftale om Grøn Transport (2009), men endnu ikke er konkret implementeret, vil mankoen reduceres yderligere.

Med de foreslåede tiltag er Danmark således kommet et godt stykke på vejen mod opfyldelse af Danmarks CO₂-reduktionsforpligtelse i EU i 2013-2020. Det giver mulighed for en fleksibel og dynamisk fastlæggelse af yderligere klimatiltag, herunder i sektorer som landbrug, affald og transport, samt køb af internationale kreditter. Samtidig er der lagt et godt fundament for en eventuelt skærpet reduktionsindsats, såfremt det skulle lykkedes at blive enige, EU-landene imellem, om at skærpe det samlede drivhusgasreduktionsmål til 30 pct. i 2020. Regeringen vil løbende følge op på indsatsen for at sikre en robust og omkostningseffektiv opfyldelse af klimaforpligtelsen i 2013-2020 og – efter behov – igangsætte nye tiltag.

Danmarks klimamålsætninger – 2008 til 2012

Mål i 2008-2012

Danmark er gennem Kyotoprotokollen og EU's byrdefordelingsaftale (DER, april 2002) forpligtet til at reducere drivhusgasemissioner svarende til 21% i forhold til 1990 niveau i perioden 2008-2012.

Danmarks indsats for at opfylde reduktionsforpligtelsen under Kyoto-aftalen er fortrinsvis baseret på nationale virkemidler og EU's CO₂-kvotehandelsystem (jf. boks 2). Disse er suppleret med klimakreditter genereret af bæredygtige klimaprojekter i udlandet (jf. boks 3). Den samlede danske reduktionsindsats for perioden 2008-2012 er beskrevet i den Nationale Allokeringsplan (NAPII) fra 2007. Allokeringsplanen er godkendt af EU kommissionen og bruges dels til fra dansk hold at styre indsatsen, og dels fra EU hold til at fastlægge rammerne for blandt andet EU's CO₂-kvotehandelsystem.

Boks 2. CO₂-kvotehandel i Kyotoperioden 2008 til 2012

I EU blev der i 2005 oprettet et fælles CO₂-kvotehandelsystem. Systemet omfatter primært energisektoren og tunge industrier. I perioden 2008-2012 har EU-landene fået tildelt et antal udledningstilladelser (kvoter), der sætter et loft over deres udledninger svarende til deres reduktionsforpligtelse. De enkelte medlemslande har derefter tildelt en del af disse udledningstilladelser som kvoter til virksomhederne i de sektorer, der er omfattet af kvotesystemet. Resten af kvoterne bruges til de øvrige udledninger fra staten. Fordelingen af kvoter sker i overensstemmelse med hvert lands nationale allokeringsplan, der skal godkendes af Kommissionen.

Kvotefattede virksomheder skal afregne en kvote for hvert ton CO₂, de udleder. I 2008-2012 har virksomhederne fået tildelt en mængde kvoter fra staten, og det er desuden muligt at handle med kvoter og kreditter virksomhederne imellem. Virksomhederne kan købe og sælge kvoterne, alt efter deres behov og mulighed for at mindske deres CO₂ udledning. Dette betyder, at reduktionsindsatsen vil ske dér, hvor det er billigst. Ved en stigende klimainsats i danske kvotefattede virksomheder reduceres CO₂-udledningen. Det mindsker behovet for at købe kvoter og i nogle tilfælde vil danske virksomheder kunne sælge overskydende kvoter til andre virksomheder. Dette er med til at sikre, at EU's klimainsats er omkostningseffektiv. Hvert EU-land har et kvoteregister, der holder styr på virksomhedernes køb og salg af kvoter, og om de har kvoter svarende til deres udledning, når året er omme.

Med vedtagelsen af EU's klima- og energipakke i december 2008 forsvinder de nationale allokeringsplaner efter 2012 og erstattes af en central EU-fastsat og harmoniseret kvotetildeling.

Danmark har fortsat kurs mod at opfylde Kyoto-målsætningen. I forhold til Kyoto-aftalens samlede loft for Danmarks drivhusgasregnskab på 54,8 mio. ton CO₂-ækvivalent pr. år i gennemsnit for perioden 2008-2012 viser den nye basisfremskrivning, jævnfør "Danmarks Energifremskrivning april 2011" fra Energistyrelsen, at de samlede udledninger med fremskrivningens forudsætninger vil ligge under dette loft. Målet ventes således fortsat overopfyldt i basisfremskrivningen.

Der er fortsat en ikke ubetydelig samlet usikkerhed, som f.eks. de tekniske og økonomiske forhold ved fremskrivning, herunder varigheden af den økonomiske afmatning og udviklingen i transportsektorens ikke-kvotekomfattede udledninger. Hertil kommer vurdering af den endelige effekt af kreditindkøb og effekten af sinks (CO₂-optag i jord og skove), som afhænger af de klimatiske forhold de kommende år. Usikkerheden går begge veje. En usikkerhed, der dog er fjernet er, at EU nu efter flere års dansk indsats har afgjort, at Danmark får den ønskede basisårs-kompensation som følge af, at 1990 var et år med særlig lav udledning af drivhusgasser grundet en speciel stor import af el fra vandkraft i Norge og Sverige. Regeringen vil fortsat frem mod udgangen af 2012 følge udviklingen tæt og tilpasse indsatsen.

Statens brug af kreditter stammer fra bæredygtige projekter

En del af den danske CO₂-reduktionsindsats foregår, jf. ovenfor, ved brug af CO₂-kreditter genereret i udlandet ved såkaldte JI- eller CDM-projekter. I den danske JI/CDM indsats lægges der vægt på, at kreditterne stammer fra konkrete bæredygtige projekter, hvor der sikres reelle og additionelle drivhusgasreduktioner på en måde, der er miljømæssigt og socialt ansvarlig.

Boks 3: Statens klimakreditter

Projektkontrakter og kredithjemtagning: Det statslige JI- og CDM-program har siden starten i 2003 indgået kontrakt på knap 80 JI og CDM projekter fordelt på 17 lande, og har i 2010 hjemtaget 5,7 mio. kreditter herfra.

Forbud mod HFC-23 og N₂O nylonprojekter: EU vedtog i januar 2011 et forbud mod at anvende de meget udskældte klimakreditter fra HFC-23 og N₂O nylonprojekter til at opfylde klimaforpligtelser for virksomheder i de kvotebelagte sektorer. Regeringen har på denne baggrund besluttet, at dette krav også skal gælde Staten, og således Danmarks opfyldelse af reduktionsforpligtelsen i de ikke-kvotebelagte sektorer i 2013-2020. Regeringen har ligeledes taget initiativ til en erklæring hvor de andre EU-medlemslande kan tilslutte sig denne beslutning.

CO₂-kompensation for alle statens forventede flyrejser for perioden 2008-2011 svarende til en udledning på i alt 129.600 ton CO₂. Dette er sket ved at annullere kreditter fra det rumænske klimaprojekt Sawdust 2000. Fra 2011 forventes det, at luftfarten som sektor vil blive omfattet af EU's kvotehandelssystem (EU ETS), hvorfor statslig kompensation ikke længere vil være nødvendig.

CO₂-kompensation for udledningen fra COP15, der ikke er omfattet af Kyoto-forpligtelsen – i alt 66.374 ton CO₂. Det drejer sig om udledningerne fra de mange konferencedeltageres flyrejser til og fra København. Dette sker primært gennem et klimaprojekt i Bangladesh, hvor der er etableret nye energieffektive teglværker i og omkring hovedstaden Dhaka til erstatning for gamle stærkt forurenende ovne.

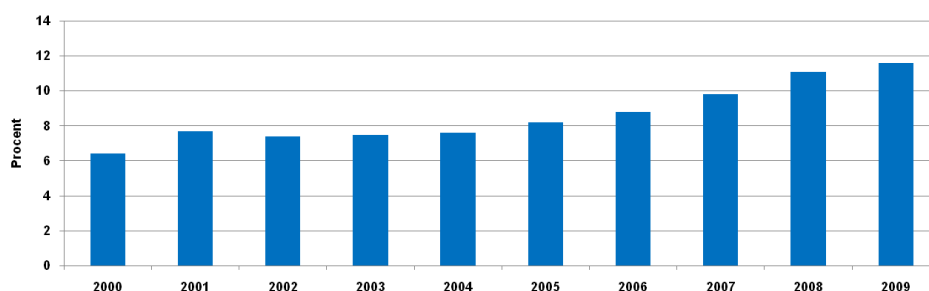
Nye danske klimaprojekter - National JI: Regeringen iværksatte i 2010 en forsøgsordning for Nationalt JI, herunder 1-2 danske pilot-klimaprojekter, hvor man anvender de fleksible mekanismer fra Kyotoprotokollen til at gennemføre nationale reduktioner. Pilotprojekterne vil dokumentere i hvilket omfang mekanismerne kan anvendes i større skala som et effektivt middel til at opnå reduktioner på områder i de ikke-kvotebelagte sektorer, hvor der i dag ikke er et direkte økonomisk incitament til at reducere udledningen af drivhusgasser. Projekterne vil blive del-evalueret i 2011.

Grøn vækst og udvikling

Danske virksomheder har i dag en række spidskompetencer inden for en række grønne løsninger og teknologier. Samtidig spiller eksporten af såkaldte cleantech-løsninger en stigende rolle for vores samlede produktion og eksport. Energiteknologiens andel af den samlede eksport var således i 2009 på knap 12 pct. Det er en mindre stigning siden 2008 på trods af et generelt fald i eksporten, jf. figur 2. Set i forhold til energiteknologiens andel af den samlede eksport i de øvrige EU-lande var Danmark desuden den relativt største eksportør af energiteknologi.

Det vidner om en styrkeposition inden for grønne teknologier og løsninger, som skal bygges videre på og fastholdes i en situation, hvor den globale konkurrence om de grønne jobs og markedsandele øges markant i disse år.

Figur 2: Energiteknologiens andel af den samlede vareeksport

Kilde: Energierhvervsanalyse 2009

Meget tyder på, at der fremover vil være en stigende efterspørgsel efter klima-, energi- og miljøteknologier. Udviklingen vil i høj grad blive drevet af store vækstmarkeder som Indien og Kina, hvor behovet for energi vokser eksplosivt i de kommende år. Men også de nationale handlingsplaner, som EU-landene præsenterer med henblik på at opfylde EU's 2020-målsætning for vedvarende energi, vidner om, at der vil være behov for markante investeringer i vedvarende energi i de kommende år.

En ambitiøs national og international klimapolitik styrker Danmarks position som et grønt vækstlaboratorium, og vil derved være en platform for yderligere vækst på det grønne område. Regeringen har derfor taget en række initiativer, der skal understøtte Danmark som et attraktivt sted for forskning, udvikling, demonstration og test af energiteknologier – både for danske og udenlandske virksomheder, og være med til at fastholde Danmarks internationalt stærke position på det grønne område.

Boks 4 Regeringens indsatsområder

Danske styrkepositioner: Med *Energistrategi 2050* styrkes danske virksomheders muligheder for at udnytte den globale efterspørgsel efter grønne teknologier og løsninger inden for vind, biomasse- og biobrændstoffer, biogas, smart grids, eltransmission og indpasning af vedvarende energi i elsystemet samt inden for energibesparelser.

Forskning, udvikling og demonstration inden for ny teknologi: Rammevilkårene for grønne virksomheder er styrket, blandt andet gennem etableringen af ordningerne Green Labs DK og Fornylesesfonden, der begge giver støtte til udviklingen af ny grøn teknologi. Samlet set var der i 2010 over 1,5 mia. kr. til forskning, udvikling, demonstration og markedsmodning af nye klima-, energi- og miljøløsninger. Herudover lægges vægt på at styrke det private samarbejde via partnerskaber med erhvervslivet.

Fremme af den internationale grøn vækst dagsorden. Regeringen arbejder blandt andet for at etablere et årligt tilbagevendende Globalt Grøn Vækst Forum for at støtte dialogen mellem ledende internationale politikere, erhvervsfolk, eksperter og investorer om overgangen til en global grøn vækstøkonomi. Initiativet skal bidrage til udviklingen af konkrete løsninger og svar på de globale vækstudfordringer og desuden være med til at fastholde og udbygge Danmarks *brand* på det grønne område.

Tilpasning til klimaforandringer

Det er nu ca. tre år siden, at regeringen offentliggjorde ”Strategi for tilpasning til klimænderinger i Danmark”. Fokus på klimatilpasning har i det forløbne år været stigende, og især efter en række kraftige regnskyl i august måned 2010 var debatten om behovet for klimatilpasning særlig intens.

Den konkrete danske klimatilpasningsindsats er i høj grad forankret lokalt hos kommuner, borgere og virksomheder. Regeringens rolle er løbende at sikre de rigtige rammer for den lokale indsats, hvorfor man løbende i 2010 har taget en række initiativer for at sikre, at det danske samfund gøres robust til fremtidens klima. Samtidig planlægges der for 2011 en række nye værktøjer rettet mod såvel kommuner og borgere og virksomheder.

Boks 5 Regeringens klimatilpasningsindsatser 2010

Bedre redskaber og værktøjer til kommunerne til at håndtere klimaudfordringen:

- **Et klimascenarium**, som kommunerne kan anvende i deres planlægning frem til år 2050. Med dette klimascenarium har kommunerne nu et fælles udgangspunkt og én fælles reference, som de kan lægge til grund for klimatilpasningsindsatsen.
- **Et kystplanlægningsværktøj**, som kan screene en kysts fysiske forhold under hensyn til fremtidens forventede klimaudvikling. Værktøjet skal give kommunerne et indledende overblik, som kan understøtte en beslutning om, hvorvidt der er behov for mere detaljerede analyser.
- **Ny lov om stormflod og stormfald**, fra foråret 2010. Der er nu skabt incitament, der fremmer klima-

tilpasning og forebyggelse, i form af en ny erstatningsmodel, så selvriskoen forhøjes ved gentagne oversvømmelser på samme adresse. Ordningen er også blevet udvidet, så man nu også kan få erstatning for oversvømmelser, hvis vandløb og søer går over deres bredder som følge af ekstreme vandstande.

- **Ændring af de statslige regler for afvanding af veje**, således at dimensioneringen af veje nu tager højde for klimaforandringerne.
- **Nedsættelse af spildevandsudvalg**. De seneste års kraftige regnskyl har øget behovet for incitamenter, der kan ansprende grundejerne til at aflede regnvand udenom kloaknettet. Regeringen har derfor nedsat et spildevandsudvalg, der skal komme med forslag til ændringer af betalingsreglerne for spildevandsafledning. Udvalget afleverer i foråret 2011.

Klimaindsatsen i EU

I en EU-sammenhæng har der i 2010 været to helt centrale områder, hvor Danmark har været med til at sætte sit fingeraftryk. Dels i forhold til EU's CO₂-reduktionsmål i 2020, og dels i forhold til diskussionen om tredje fase af EU's kvotehandelssystem for perioden 2013-2020.

EU's reduktionsmål i 2020

Regeringen besluttede i 2010, at Danmark skulle arbejde for, at EU viser lederskab og hæver det fælles EU drivhusgasreduktionsmål i 2020 fra 20 pct. til 30 pct. i forhold til 1990 på en måde, som sikrer beskæftigelse, konkurrenceevne og fair byrdefordeling – og uanset udfaldet af de globale klimaforhandlinger.

Denne dagsorden ligger i forlængelse af, at Danmark både har påtaget sig den i forvejen højeste reduktionsforpligtelse i EU i non-ETS (sammen med Luxembourg og Irland) i 2020, og at regeringen med sin *Energistrategi 2050* lægger op til en dansk forreposition i EU på vedvarende energi med en overopfyldelse på [3 %] af et i forvejen ambitiøst mål for indfasning af vedvarende energi frem mod 2020 på 30 %. Ved at gå foran med denne dagsorden viser Danmark således også vejen for andre lande både i og uden for EU om også at skærpe deres klimaindsatser. Samtidig vil en skærpelse af EU's reduktionsmål kunne bidrage til at mindske afhængigheden af fossile brændsler og stimulere udviklingen af nye grønne teknologier og markeder.

EU's kvotehandelssystem

Et andet væsentligt fokusområde i EU i 2010 har været en række vigtige beslutninger i forbindelse med tredje fase af EU's kvotehandelssystem, der træder i kraft i 2013. Som led i implementeringen af EU's klima- og energipakke (dec. 2008, vedtaget april 2009), ændres kvotesystemet således, at den samlede kvotemængde fastlægges på EU-

niveau, frem for nationalt niveau, ligesom kvotetildelingen i høj grad skal overgå til auktionering af kvoter frem for gratis tildeling. Det har fra starten af været en dansk prioritet at sikre, at en væsentlig del af kvoterne fra 2013 auktioneres i overensstemmelse med "forurenere betaler princippet", og at der sikres ligebehandling af producenter på tværs af EU. Der blev i sommeren 2010 vedtaget konkrete regler for tildelingen af gratis kvoter i EU i overensstemmelse med danske ønsker.

EU-sigtelinjer i 2011

I 2011 bliver to af de væsentligste danske prioriteter dels at sikre danske mærkesager i forhold til arbejdet med EU-Kommissionens udspil til køreplan for kulstoffattig økonomi i 2050, som udstikker de langsigtede linjer for EU's fremtidige klimapolitik, og dels vil forberedelsen af det danske EU-formandskab i foråret 2012 indtage en central plads i 2011.

EU-Kommissionen præsenterede i marts 2011 en meddelelse for "Køreplan for overgangen til en kulstoffattig økonomi i 2050". Køreplanen indeholder en analyse, der udpeger omkostningseffektive anvisninger på, hvorledes nøglesektorer i økonomien kan bidrage til, at EU kan indfri målet om at nedbringe udledningen af drivhusgasser med 80-95 pct. inden 2050. Meddelelsen og den følgende diskussion i EU forventes at kunne få væsentlig betydning for arbejdet med at planlægge en fremtidig omkostningseffektiv klimapolitik i EU, og vil som sådan være et centralt fokus for at løfte danske klimaprioriteter i 2011. Samtidig vil arbejdet med køreplanen bidrage til at underbygge og have gensidigt afsmittende effekter på det fortsatte arbejde med danske klima- og energiprioriteter i EU. Det gælder særligt i forhold til flagskibsinitiativet "Et ressourceeffektivt Europa" i Europa 2020-strategien, Energikøreplan for 2050, Energieffektiviseringsplan for 2020, hvidbogen for transport og vedtagelse af minimumsstandarder for energi- og CO2-beskatning i EU i forbindelse med revisionen af EU's energibeskatningsdirektiv.

Danmark kommer i forårshalvåret i 2012 til at være formand for EU. Det indebærer både muligheder og ansvar for Danmark i forhold til at fremme en grøn og omkostningseffektiv omstillingsproces i EU i overensstemmelse med EU's køreplan for en kulstoffattig økonomi. Internt i EU vil den danske regering søge at fremme drøftelsen af EU's langsigtede reduktionsmål med henblik på et forbedret klima og forsyningssikkerhed. Derudover vil forhandlingerne om EU's flerårige finansielle rammer bl.a. finde sted under det danske formandskab. Her fastsættes de overordnede rammer for, hvordan man i den kommende budgetperiode kan disponere over EU's midler. Resultatet af disse forhandlinger vil således få betydning for en række vigtige udgiftstunge sektorpolitikker for landbrug, strukturfonde, forskning, energi, klima og miljø.

Internationale klimaforhandlinger

På FN's klimakonference COP16 i Cancun i Mexico nåede man til enighed om en aftaletekst i Konventionssporet, der cementerer og bygger videre på en række af Copenhagen Accords hovedelementer, herunder 2 graders-målsætningen, de industrialiserede landes finansielle løfter til udviklingslandene på op imod 30 mia. USD for perioden 2010-2012 og 100 mia. USD årligt i 2020. Sidstnævnte skal ses i sammenhæng med udvikling og gennemførelse af meningsfulde reduktionstiltag i udviklingslandene.

Boks 6: Centrale resultater fra Cancun-aftalen

- Genbekræftelse af 2-graders målsætningen
- Genbekræftelse af i-landenes finansielle løfter til ulandene på op imod 30 mia. USD for perioden 2010-12 og 100 mia. USD i 2020. Sidstnævnte skal ses i sammenhæng med udvikling og gennemførelse af meningsfulde reduktionstiltag i udviklingslandene
- Enighed om etablering af en tilpasningskomité
- Enighed om en teknologimekanisme
- Enighed om en ny grøn fond til allokering af en andel af den langsigtede klimafinansiering
- Enighed om udvikling af nye markedsmekanismer
- Enighed om de overordnede principper for måling, rapportering og verifikation (MRV) af parternes indsatser
- Enighed om et review baseret på seneste klimavidenskab af de reduktionsmål og reduktionsindsatser, som indmeldes til FN's klimasekretariat
- Et skridt videre med nye fælles regler om referenceniveauer for udledninger og optag fra jord og skovbrug
- Enighed om at fortsætte forhandlingerne i 2011 om en eventuel 2. forpligtelsesperiode under Kyoto Protokollen

De danske fingeraftryk i 2010

Danmark har også i 2010 gjort en særlig indsats for at understøtte de internationale klimaforhandlinger, både som COP-formand, rådgiver og som finansiell bidrager.

Klima- og energiministeren har i 2010 været COP-formand for FN-forhandlingerne i UNFCCC. Denne særlige rolle har blandt andet indebåret, at hun har deltaget i en række væsentlige internationale møder med klima og COP16 på dagsordenen, og ledet møderne i det såkaldte "Bureau", som planlægger arbejdet i UNFCCC-regi. Ministeren har konsekvent i løbet af 2010 kørt et tæt parløb med det indkommende mexicanske COP-formandskab, dels i form af bilaterale møder med den mexicanske udenrigsminister, miljøminister og chefforhandlere, dels i form af støtte op til og under COP16 i Cancun. Klima- og Energiministeriet har derudover haft en klimaattaché udstationeret i Mexico bl.a. med det formål at bistå det mexicanske forhandlerhold.

På den finansielle front har Danmark også sørget for at sætte det gode eksempel. Som led i de industrialiserede landes tilsagn om opstartsfinansiering på op imod 30 mia. USD i perioden 2010-2012 til udviklingslandene, har EU bekræftet sit bidrag på 7,2

mia. euro i perioden 2010–2012. Danmark vil bidrage med 1,2 mia. kr. til klimaopstartsfinansieringen i perioden 2010-2012 fordelt med 300 mio. kr. i 2010, 400 mio. kr. i 2011 og 500 mio. kr. i 2012.

Det danske bidrag finansieres af midler fra Klimapuljen, der administreres i et samarbejde mellem Klima- og Energiministeriet og Udenrigsministeriet. Bidraget balancerer mellem reduktions- og tilpasningsindsatser som udmøntes i samarbejde med multi- og bilaterale partnere.

På COP16 lancerede klima- og energiministeren en række projekter på regeringens vegne finansieret under Klimapuljen se boks 6.

Boks 6 Regeringens projekter finansieret under klimapuljen

- Støtte til sammenslutningen af små østater (SIDS) til udvikling og gennemførelse af reduktions- og tilpasningsindsatser
- Støtte til gennemførelse af reduktionsplaner i en række større ulande
- Støtte til fremme af privatsektorens investeringer i energieffektiviseringer og vedvarende energi i ulandene via et fondsindskud med blandet offentlig og privat investordeltagelse
- Et samarbejde med det sydkoreanske Global Green Growth Institute (GGGI) om gennemførelse af forskellige emissionsreducerede projekter gennem bæredygtige vækstplaner i udvalgte ulande

Endelig har Rigsfællesskabet i 2009-2011 formandskabet for Arktisk Råd og har i denne sammenhæng prioriteret at holde fokus på klimaændringer højt. Klimaændringerne i Arktis er mere markante end noget andet sted på kloden og de har afgørende betydning for globale klima- og miljøforhold som f.eks. vandstanden i havet. Et væsentligt resultat af formandskabet bliver, at der fremlægges et stort videnskabeligt arbejde om globale og arktiske effekter af klimaændringer på en international forskerkonference i København i starten af maj 2011 op til rådets ministerkonference i Nuuk i maj 2011.

De næste skridt

Udover arbejdet med udmøntningen af klimaopstartsfinansiering i 2010-12 forventes de internationale klimaforhandlinger i FN i 2011 at fokusere på udarbejdelse af detaljerede regler og principper for de nye institutioner og mekanismer fra Cancun-aftalen. Regeringen vil lægge betydelige kræfter i dette implementeringsarbejde; et arbejde der som hidtil hovedsageligt sker gennem EU. Hvad angår indsats med reduktion af emissioner, vil regeringen presse på for mulige skridt på kort sigt, f.eks. ved at sikre landenes gennemførelse af de reduktionstilsagn, som man afgav under Copenhagen Accord, og som Cancun-aftalen nu er forankret i en FN-ramme. I forhold til det længere sigte vil regeringen presse på for operationalisering af de redskaber under Cancun-

aftalen, der gør det muligt at øge kravene til landenes reduktion af emissioner. Det drejer sig særligt om fastlæggelse af et globalt "peak year", et omfattende review fra 2013-2015 af landenes indsatser, samt et samlet reduktionsmål for 2050.

Danmark vil også i 2011, som fortsat medlem af COP-troikaen i FN-regi, deltage aktivt i samarbejdet med Mexico og Sydafrika om tilrettelæggelse af COP17 og har siden 2010 haft udstationeret en klimaattaché på ambassaden i Pretoria til formålet. Endvidere vil regeringen fortsat være engageret i de internationale fora uden for UNFCCC med en betydelig international klima- og energidagsorden omfattende bl.a. World Economic Forum, Major Economies Forum og Clean Energy Ministerial. Samtidig bliver der et arbejde forbundet med at forberede det store globale topmøde om bæredygtig udvikling, Rio+20, som ligger under det danske EU-formandskab.